

Datum: 18.11.2020
Medij: xxzmagazin.com
Link: <https://www.xxzmagazin.com/kako-je-alan-ford-pretrcao-jugoslaviju>
Autori: XXZ Magazin
Teme: Muzej Jugoslavije, Beograd

Napomena:

Naslov: Kako je Alan Ford pretrčao Jugoslaviju - XXZ Portal

Kako je Alan Ford pretrčao Jugoslaviju

Izložba: Posle Ljubljane i Rijeke, legendarni strip junak stiže u Beograd

Rok Glavan, autor izložbe "Alan Ford trči počasni krug"

Photo: MMC RTV SLO

Pripremio: Petar Luković

Istina je da je "Alan Ford" u bivšoj Jugoslaviji postao popularniji i značajniji nego u rodnoj Italiji, dok je u svim ostalim zemljama, gde je prevod pokušao, ugašen nakon samo nekoliko izdanja. Nikada, na primer, nije preveden na engleski

Izgleda da se legendarni strip junak Alan Ford najbolje oseća na prostorima bivše Jugoslavije!

Prošle, 2019. godine, obeležavajući pet decenija od prvog broja stripa, u Ljubljani je otvorena velika izložba "Alan Ford teče častni krog" koja je u Narodnoj galeriji trajala punih pet meseci, od maja do oktobra.

Ove godine, od 7. do 31. oktobra, riječka galerija "Kortil" bila je domaćin ekskluzivne izložbe "Pola stoljeća s Alanom Fordom", u sklopu Dana talijanske kulture, odmah nakon Milana, gde je bila premijera.

Konačno, u Muzeju Jugoslavije, u Beogradu, od 2. decembra biće otvorena izložba "Alan Ford trči počasni krug", identičnog sadržaja kao u Ljubljani. Posetioци će moći da vide 152 originalne table iz ranog perioda (1969-1975), kada je na izradi stripa radio prepoznatljiv italijanski autorski dvojac Magnus - Bunker, kao i tri naslovna crteža Paola Pifarerija.

Da podsetimo: prvi broj "Alana Forda" izašao je u maju 1969. godine. Osmislili su ga Lučano Seki - Maks Bunker, kao scenarista, i crtač Roberto Raviola Magnus. Već godinu dana kasnije ovaj satirični strip je zbog upečatljivih crteža, duhovitih dijaloga i spretne ironije, kao i izuzetnog prevoda Nenada Briksija, pridobio naklonost publike širom Jugoslavije.

Rok Glavan, autor izložbe "Alan Ford trči počasni krug", objašnjava zašto je ovaj strip tako popularan: "Strip je ismevao sve korumpirane, nesposobne i izmanipulisane ljude na svetu.

Nikoga nije poštedeo. Obradio je lepe i ružne, bogate i siromašne, poštene i lopove. Događaji u stripu su apsurdni, iznenađujući, duhoviti i apsolutno politički nekorektni. Neki citati postali su deo svakodnevnog govora, pa njegov uticaj možemo prepoznati i u muzici ('Prljavo kazalište'), i na filmu ('Maratonci trče počasni krug', 'Ko to tamo peva', 'Smogovci').

Stručni saradnici na izložbi su dr Andrej Smrekar i Samo Pureber, kao i Lazar Džamić, autor "Cvjećarnice u Kući cveća", popularne studije o fenomenu jugoslovenskog uspeha stripa "Alan Ford", koji podseća: "Alan Ford je jedan od vrlo retkih primera kako se strani kulturni artefakt 'primi' u novoj sredini i, štaviše, postane neodvojivi deo kulturne baštine zemlje primaoca; kulturni ekvivalent voćnog kalemljenja. Istina je da je 'Alan Ford' u bivšoj Jugoslaviji postao popularniji i značajniji nego u rodnoj Italiji, dok je u svim ostalim zemljama, gde je prevod pokušao, ugašen nakon samo nekoliko izdanja. Nikada, na primer, nije preveden na engleski".

Džamić ima odgovor na pitanje zašto se strip toliko primio u SFRJ: "Najveći razlog je da je naš prirodni oblik mentalnog i društvenog funkcionisanja 'nadrealna' farsa - ni kapitalizam, ni socijalizam, nego 'nadrealizam'. Zato je strip rezonovao toliko jako. Pored toga, Alan Ford je modernizovana verzija komedije del arte, stare i arhetipske umetničke forme koja je u mnogome oblikovala modernu kulturu masovnih medija. Konačno, nekoliko drugih razloga, od društvene satire, kao jake umetničke forme nekadašnjih komunističkih zemalja, preko načina na koji je hrvatski jezik percipiran u ostatku bivše Jugoslavije, do preovlađujućeg kulta diletantskog amaterizma u našim društvima".

U časopisu "Vijenac", koji izdaje Matica Hrvatska, prigodnim tekstom o riječkoj izložbi oglasio se Tomislav Čegir i podsetio na ulogu nezaboravnog prevodioca Nenada Brixija. Evo Čegirovog citata iz "Vijenca":

"Za hrvatska je izdanja Alana Forda najzaslužniji velikan hrvatskoga novinarstva Nenad Brixij (1924-1984). Ne samo da je kao urednik Vjesnikovih zabavnih izdanja počeo s objavljivanjem Alana Forda, nego ga je i prevodio. A ti se prijevodi smatraju i najvišim dosegom Brixijeve karijere, usprkos činjenici da je bio urednik važnoga strip-časopisa Plavi Vjesnik kao i autor niza pripovijesti o nespretnome detektivu Timothyju Thatcheru (izvršni Mrtvacima ulaz zabranjen).

Transponirajući talijanski dijalekt izvornika u domaći jezični izraz, Nenad Brixij istodobno je ostao vjeran originalu, ali je uspostavio i jedinstven, iskričav i višeslojan tekst, zasjenjujući bilo kakve druge prijevode" - zaključuje Čegir i nastavlja:

"Leksik toga stripa postao je dijelom kolokvijalnoga, opažamo ga u filmovima i televizijskim serijalima, književnosti, glazbi, tisku ili društvenom životu. Važan je dio toga fenomena i činjenica da je prostorno smještanje radnje Alana Forda u New York, kao i kontekst komentara talijanskoga društva, istodobno postalo subverzivna prizma socijalnoga stanja socijalističke Jugoslavije. Ne samo odraz sve izraženije dekadencije nego čak i alegorija, izrazito duhovita, ali i kritički ozbiljna. Neučinkovitost i pohlepa državnoga vrha koji sebi uzima najviše, a drugima ravnopravno daje po dolar (Broj Jedan), inertnost birokracije i državnih institucija (Šef i Jeremija), lopovluk i lažni društveni sjaj (Sir Oliver), tehnološki nedostaci i vojna prošlost (Grunf), tiha oporba zbog nepravdi (Bob Rock) te naivnost i moralnost (Alan Ford). To je tek vrh složena konteksta odražena

Datum: 18.11.2020

Napomena:

Medij: xxzmagazin.com

Link: <https://www.xxzmagazin.com/kako-je-alan-ford-pretrcao-jugoslaviju>

Autori: XXZ Magazin

Temе: Muzej Jugoslavije, Beograd

Naslov: Kako je Alan Ford pretrčao Jugoslaviju - XXZ Portal

u domaćoj sredini, kontekst kvalitete izvrsnoga djela koje su rado čitali i voljeli i oni neskloni stripu", efektno završava svoj izuzetni esej Tomislav Čegir.

Beogradsku izložbu "Alan Ford trči počasni krug" organizuju Muzej Jugoslavije i Institut za kulturu i obrazovanje iz Ljubljane, u saradnji sa Nacionalnom galerijom Slovenije, Italijanskim institutom za kulturu u Beogradu i Jugoslovenskom kinotekom.

Tagovi

